

Funded by
the European Union

UDHËZUES PËR TRAJNERË
MODULI 8:

FORMËSIMI AKTIV I TË NXËNIT NGA NXËNËSIT

Projekti “Përkrahje për arsimin fillor dhe të mesëm të
lartë”

Informata të përgjithshme:

Me të gjitha trajnimet e mësimdhënësve në shkollë, është më mirë nëse punëtorja i përshtatet nevojave individuale të shkollës.

Materialet për këtë punëtori janë krijuar për ta ndihmuar trajnerin që ta zhvillojë një punëtori efektive, por mënyra ideale do të ishte që materialet të individualizohen për kontekstin specifik.

Nuk ka ndonjë kohë specifike për aktivitetet në punëtori. Sugjerohet që punëtorja të realizohet brenda një dite. (Përafërsisht 5 orë) Punëtorja mund të zgjatet për një periudhë më të gjatë ose të ndahet në një seri punëtorish të shkurtra.

Aktivitetet e mëposhtme mund të zhvillohen në punëtori individuale

- o Analiza e aktivitetit të planeve mësimore
- o Aktiviteti i vlerësimit me rubrikë
- o Të shkruarit e definicionit të mësimdhënies dhe mësim-nxënies së cilësisë së lartë.
- o Rishikimi i teksteve shkollore
- o Aktiviteti për realizimin e vetë-studimit të shkollës.

Punëtorja mund të zhvillohet edhe në formën pa letër. Përndryshe, nëse është e nevojshme duhet të përgatitet një broshurë me materiale të punëtorisë.

Në udhëzuesin e punëtorisë, personi që e zhvillon punëtorinë quhet trajner dhe personat në punëtori quhen pjesëmarrës.

Punëtorja mund të zhvillohet edhe nga një ekip i trajnerëve, nëse dëshironi.

Nuk ka kufizime për sa i përket numrit të pjesëmarrësve në punëtori, por preferohet që të jenë më pak se 30 pjesëmarrës.

Detyrat para punëtorisë

1. Trajneri duhet të vendosë për kohëzgjatjen e punëtorisë/ve dhe të përgatitet sipas rrethanave.
2. Trajneri duhet të vendosë për kohën e secilit aktivitet.
3. Trajneri duhet t'i printojë materialet e punëtorisë për pjesëmarrësit nëse është e nevojshme. Trajneri mund të vendosë që t'i printojë materialet vetëm për një ose dy nga aktivitetet.
4. Trajneri duhet të kërkojë nga pjesëmarrësit që të sjellin në punëtori kopjet e planifikimit të tyre.
5. Trajneri duhet të kërkojë nga pjesëmarrësit që t'i sjellin tekstet shkollore që i përdorin rregullisht.
6. Trajneri duhet ta shqyrtojë fjalorthin e termave në mënyrë që ai/ajo ta kuptojë terminologjinë.
7. Trajneri duhet ta rregullojë sallën në mënyrë që rreth secilës tavolinë të ulën 4/6 pjesëmarrës.
8. Trajneri duhet të kontrollojë nëse punësia mund të zhvillohet duke e përdorur projektoren. (Nëse projektori nuk funksionon, pjesëmarrësit duhet t'i kenë prezantimet e printuara.)

Fjalor i termeve

Vlerësimi mirënjohës është kur një mësimitdhënës përdor shenja, nota të thjeshta ose korigjime (10/10), një vulë dhe/ose komente të shkurtra të bazuara në arritje. (Te lumtë! Punë e mirë!)

Diferencimi i përmbajtjes nënkupton përdorimin e formateve të ndryshme gjatë mësimitdhënies si video, tekste, ligjërata ose audio.

Diferencimi sipas produktit do të thotë që mësimitdhënësit i vlerësojnë të njëjtat njohuri ose shkathtësi të secilit nxënës, por ata u ofrojnë nxënësve të tyre mënyra të ndryshme për t'i demonstruar njohuritë e tyre (p.sh. video, raport me shkrim, prezantim).

Diferencimi sipas procesit, do të thotë se mësimitdhënësit ua mësojnë secilit nxënës të njëjtin koncept ose shkathtësi, por ata e ndryshojnë mënyrën se si e ligjërojnë atë. Nxënësit mund të punojnë në çifte ose grupe, të përdorin teknologjinë, të përdorin objekte për t'u ndihmuar atyre që ta kuptojnë një koncept.

Diferencimi i mjedisit mësimor do të thotë se mësimitdhënësi bën ndryshime ose në mjedisin fizik ose në atmosferën në të cilën punojnë nxënësit. (p.sh., duke luajtur muzikë relaksuese, duke i lejuar nxënësit të punojnë vetëm ose në grupe)

Informatat kthyesë mund të jenë me shkrim ose me gojë. Këto janë informata që u jepen nxënësve nga mësimitdhënësi lidhur me performancën e tyre. (Notimi i nxënësve me 1,2,3,4,5 nuk është informatë kthyesë)

Vlerësimet formative: përdoren për të informuar procesin e mësimitdhënies dhe të nxënësve. Ato i identifikojnë konceptet e gabuara, dhe boshllëqet në mësimitdhënien, dhe e përmirësojnë mësimitdhënien si dhe të nxënësve. Për shembull: kuizet, reflektimet në klasë, përdorimi i pyetjeve përforcuese, anketave, punën në grupe.

Vlerësimi formativ i ciklit të gjatë: Të arriturat e nxënësve monitorohen nëpër njësi mësimore. Cikli mund të zgjas nga 4 javë deri në 1 vit. Të dhënat përdoren për ta përafuar kurrikulën, për ta monitoruar mësimitdhënien e kurrikulës dhe për t'i monitoruar të arriturat e nxënësve për një periudhë më të gjatë kohore. Për shembull: Vlerësimi në fund të semestrit. Vlerësimi në fund të vitit.

Vlerësimi formativ i ciklit të mesëm: Ky vlerësim bëhet në fund të një faze të të nxënësve.

Kjo bëhet çdo 1 deri në 4 javë. Për shembull: Një shkrim i vlerësuar i cili është kulmi i tre javëve të punës. Një test matematike pas dy javësh mësimi për thyesat.

Fjalor i termeve

Vlerësimi formativ i ciklit të mesëm: Ky vlerësim bëhet në fund të një faze të të nxënësve.

Kjo bëhet çdo 1 deri në 4 javë. Për shembull: Një shkrim i vlerësuar i cili është kulmi i tre javëve të punës. Një test matematike pas dy javësh mësimi për thyesat.

Vlerësimi formativ i ciklit të shkurtër: Një fjalë tjetër për këtë është 'mësimdhënia reaguese.' Ky vlerësim bëhet gjatë një ore mësimore ose ndërmjet orëve mësimore. Mësimdhënësi reagon ndaj të dhënave të mbledhura në orën e mësimi dhe e përshtat mësimdhënien në përputhje me rrethanat. Për shembull: Pyetjet përforcuese, vëzhgimi nga mësimdhënësi, kuizet, përgjigjja në një pyetje në tabela të bardha individuale ose në copëza letre.

Pyetja përforcuese është një kontroll kyç për të kuptuar në thelb një njësi mësimore që është kritike për t'u kuptuar nga nxënësit. Çdo nxënës duhet t'i përgjigjet pyetjes brenda dy minutave. Mësimdhënësi duhet të jetë në gjendje t'i mbledhë dhe interpretojë përgjigjet nga të gjithë nxënësit brenda 30 sekondave dhe të vendosë se si të vazhdojë me njësinë mësimore.

Meta-njohja ka të bëjë me mënyrat se si nxënësit e monitorojnë dhe drejtojnë me qëllim të nxënësve të tyre.

Vlerësimi i shokëve të klasës është kur nxënësit e marrin përgjegjësinë për vlerësimin e punës së bashkëmoshatarëve të tyre karshi kriterëve të përcaktuar të vlerësimit.

Mësimdhënia reaguese: është një mënyrë tjetër për të thënë vlerësimi formativ i ciklit të shkurtër.

Rubrika është një udhëzues që përdoret për ta vlerësuar performancën, një produkt ose një projekt. Zakonisht përfshin kriteret e performancës; dhe një shkallë vlerësimi (Shkëlqyeshëm, Mirë, Kënaqshëm, pakënaqshëm ose 1,2,3,4,5 ose A, B, C, D, E)

Vetë-vlerësimi: është kur nxënësit vlerësojnë vetveten. Ata mund t'i vlerësojnë veprimet e tyre, qëndrimin ose performancën e tyre.

Nxënësit e vetë-rregulluar: e kuptojnë dhe e kontrollojnë mjedisin e mësim-nxënies së tyre.

Aftësitë **vetë-rregulluese** përfshijnë përcaktimin e qëllimeve, vetë-monitorimin dhe vetë-nxënien.

Këshilli i nxënësve: është një grup i nxënësve të zgjedhur nga bashkëmoshatarët e tyre për të trajtuar çështjet që i shqetësojnë.

Kriteret e suksesit: është një listë e veçorive që mësimdhënësi dëshiron që fëmijët t'i përfshijnë në punën e tyre gjatë orës së mësimi.

Objektivi i të nxënit i punëtorisë:

Të kuptojnë se si nxënësit mund ta formësojnë në mënyrë aktive të nxënit e tyre në shkolla.

Kriteret e suksesit të punëtorisë:

Pjesëmarrësit në punëtori do të përshkruajnë se si nxënësit në shkollën e tyre mund të kenë një ndikim domethënës në të nxënit e tyre.

Pjesëmarrësit në punëtori do t'i listojnë strategjitë që u mundësojnë nxënësve ta formësojnë të nxënit e tyre.

Udhëzuesi i trajnerëve për prezantimin e punëtorisë

Përmbajtja e punëtorisë	Trajneri ua shpërndan pjesëmarrësve përmbajtjen e punëtorisë. Afati kohor varet nga trajneri.
Objektivat e punëtorisë dhe kriteret e suksesit	Trajneri jua shpërndanë pjesëmarrësve objektivin e të nxënësve dhe kriteret e suksesit. Pjesëmarrësit reflektojnë mbi kriteret e suksesit në fund të punëtorisë.
Aktiviteti i fjalorthit	Trajneri e prezanton aktivitetin e fjalorthit dhe/ose jua paraqet pjesëmarrësve fjalët ngadalë ose i referon pjesëmarrësit tek materialet e punëtorisë që u janë shpërndarë.
Çka është zëri i nxënësve?	Trajneri i prezanton sllajdet. Ose Trajneri u kërkon pjesëmarrësve ta definojnë zërin e nxënësve në çifte para se t'u tregohen citatet.
Diskutim mbi zërin e nxënësve Diskutim në çifte	Ky aktivitet është një diskutim personal. Trajneri mund ta zgjerojë këtë aktivitet duke kërkuar nga pjesëmarrësit që ta bëjnë të njëjtin diskutim edhe me pjesëmarrësit tjerë.
Udhëzimi Administrativ	Trajneri e prezanton Udhëzimin Administrativ të Kosovës.
Diskutim mbi Këshillin e nxënësve aktivitet Diskutim në grup	Ky aktivitet i diskutimit në grup mund të paraqitet edhe si një diskutim piramidë. Së pari, një çift i diskuton pyetjet. Pastaj, çiftet bashkohen për të formuar një grup ku e zhvillojnë të njëjtin diskutim. Pastaj i tërë grupi i diskuton pyetjet..
Këshilli i nxënësve luajtja e roleve	Trajneri e prezanton aktivitetin. Është me rëndësi që kjo të jetë një lojë rolesh ku pjesëmarrësit luajnë role në vend që të japin vetëm mendimin e tyre. Pjesëmarrësit duhet të përpiqen që ta shohin shkollën nga këndvështrimi i një fëmije. Trajneri mund t'u kërkojë pjesëmarrësve të luajnë role të nxënësve të grup moshave të ndryshme.
Plani i Veprimit të Këshillit të nxënësve aktivitet Rastet studimore të shkollës	Të tri rastet studimore janë përmbledhje të rasteve studimore reale të shkollës të vitit 2019.

Udhëzuesi i trajnerëve për prezantimin e punëtorisë

Plani i Veprimit të Këshillit të nxënësve aktivitet	Trajneri e prezanton aktivitetin. Ky aktivitet mund të jetë një diskutim dhe/ose të ketë një rezultat me shkrim në një punëtori më të gjatë.
Si mund ta formësojnë nxënësit në mënyrë aktive të nxënit e tyre?	Trajneri i prezanton tri sllajdet vijuese. Pjesëmarrësve mund t'u duhet t'i referohen fjalorthit për sa i përket disa fjalëve.
Anketimi i nxënësve aktivitet Diskuti mi në grup detyrë	Trajneri e prezanton aktivitetin. Ky aktivitet mund të zhvillohet nga sllajdet, por një broshurë e anketave do të ndihmonte në gjenerimin e një diskutimi më të mirë. Pjesëmarrësve mund t'u duhet t'i referohen fjalorthit.
Sugjerime	Kjo detyrë është subjektive, por është me rëndësi të theksuar se sa i vlefshëm mund të jenë informatat kthyesë të nxënësve. Nxënësve duhet t'u kërkohen rregullisht informatat kthyesë dhe ndaj tyre duhet të veprohet kur është e mundur.
Shembuj të praktikës së varfër pedagogjike	Trajneri i prezanton sllajdet. Trajneri mund të gjenerojë diskutime pas çdo sllajdi duke i pyetur pjesëmarrësit të mendojnë për një zgjidhje për sa i përket praktikës së dobët pedagogjike.
Aktiviteti i citimeve të nxënësve	Këto citate janë citime reale nga nxënësit. Trajneri duhet të përpiqet ta bëjë ndërlidhjen ndërmjet praktikës së dobët pedagogjike dhe rezultateve të nxënësve.
Praktika më e mirë lidhur me Këshillin e nxënësve	Trajneri i prezanton dy sllajdet vijuese. Trajneri, po ashtu, mund të nxjerrë më shumë shembuj të praktikave të mira nga pjesëmarrësit në punëtori.
Këshilli i nxënësve aktivitet	Më rëndësi është që pjesëmarrësit ta bëjnë një listë të shembujve konkretë. Pjesëmarrësit mund të ftohen t'i ndajnë këto ide në klasë.

Udhëzuesi i trajnerëve për prezantimin e punëtorisë

Aktiviteti me tekste shkollore	<p>Ky aktivitet është përgatitur për t'i ndihmuar pjesëmarrësit në vlerësimin e teksteve shkollore. Është gjithashtu me rëndësi që pjesëmarrësit të jenë në gjendje t'i përshtatin tekstet shkollore për të pasqyruar pedagogjinë e bazuar në dëshmi. Ky aktivitet mund të zgjerohet në një punëtori individuale ku pjesëmarrësit i vlerësojnë një numër tekstesh shkollore dhe bashkërisht mendojnë për ide se si t'i përshtatin ato.</p>
Definoni mësimdhënien dhe të nxënit e cilësisë së lartë	<p>Trajneri e prezanton aktivitetin. Ky aktivitet mund të zgjerohet edhe më shumë. Ky aktivitet mund të zgjerohet në një punëtori të vetme ku e tërë shkolla mbledhet për të diskutuar/ndarë ide lidhur me definicionin e shkollës për mësimdhënie dhe mësim-nxënie të cilësisë së lartë.</p>
Reflektimi	<p>Trajneri duhet t'u japë pjesëmarrësve kohë për të reflektuar dhe ndoshta për të marrë shënime personale për veten e tyre.</p>

Kosovo Legal
Services Company

IBE

EDUCATIONAL
RESEARCH
INSTITUTE

Ky publikim është prodhuar me mbështetjen financiare të Bashkimit Evropian. Përmbajtja e tij është përgjegjësi vetëm e Projektit KosEd dhe nuk pasqyron domosdoshmërisht pikëpamjet e Bashkimit Evropian.